

8.37. Denne skudgruppe er acceptabel i forhold til jagt, selv om skytten har "tabt" et skud i bunden af skiven.

Valg af haglpatroner

Undersøgelser viser, at hvis man vil undgå anskudninger, skal man have:

- Gode skydefærdigheder
- Gode evner til afstandsbedømmelse
- Bevidsthed om egne begrænsninger i forhold til skudsituationen
- En velegnet haglpatron.

Når en haglpatron affyres, flyver haglene gennem luften i en aflang sværm. Trangboring, haglmateriale og haglstørrelse påvirker både formen på haglsværmen og haglenes tæthed i sværmen. En velegnet patron rammer ved et kernesud vildtet med så mange hagl, at de livsvigtige organer med stor sandsynlighed bliver ramt.

Dækning og virkning

Hvis et haglskud skal være dræbende, er det altså vigtigt, at hagldækningen er tæt nok til, at vildtet bliver ramt. Samtidig skal de hagl, der rammer, have energi nok til at gennemtrænge vildtkroppen og beskadige de livsvigtige organer. Derfor er der gennem lovgivning fastsat minimumskrav til udgangshastigheder for haglpatroner.

God dækning opnås med mange hagl. Dette taler for at bruge små hagl i patronen. Omvendt opnås den bedste gennemtrængning med store hagl, der er tungere og indeholder

mere energi. Valg af haglpatron er således et kompromis, som bør tage udgangspunkt i den vildtart, patronen skal bruges til.

Prøveskydning af haglgevær

For at finde frem til den optimale haglpatron må man prøveskyde patronen i den haglbøsse, som den skal bruges i. Prøveskydning på en skive giver værdifuld viden om, hvordan geværet rent faktisk placerer skuddet – noget man ikke kan se, når man skyder lerduer. Her kan man kun konstatere, hvorvidt man rammer eller ej.

Prøv fx at skyde mod en plet på prøveskydningspapiret. Her skal haglskuddet gerne placere sig rundt om pletten med cirka 75 procent af haglene over pletten. Det hænger sammen med, at man ved skydning med hagl hele tiden skal kunne se målet. For hvis ikke man kan det, kan man heller ikke pege på det med løbet.

Placeringen af haglskud er en lærerig "aha-oplevelse" for mange, første gang de prøveskyder med haglgevær.

8.38. Kun hagl, der rammer vildtets livsvigtige dele, dræber omgående. Som tegningen viser, udgør disse dele kun en meget lille del af kroppen på en fugl, så derfor er det nødvendigt med en tæt haglsværm. Samtidig skal haglene have tilstrækkelig energi til at gennemtrænge fjerdragt, hud, fedt og muskler, før de indre organer beskadiges. Hertil kræves gode patroner og ikke alt for lange skudafstande.

Prøveskydning – rent praktisk

At prøveskyde en haglbøsse kræver – ud over våbnet – relevante patroner til test, papir på minimum 130x130 cm til prøveskydning, en tommestok, snor og en blyant.

8.39. Skyd mod midten af papiret.

8.40. Efter skuddet tegnes der på papiret en cirkel med en diameter på 75 cm omkring haglskuddets centrum. Tæl haglene og sammenlign med skemaet med anbefalinger til stålhaglspatroner.

Sådan gør du:

- Sæt papiret fast på en plade/træramme
- Skyd et skud på papiret med den patron, som du vil teste. Hold jagtrelevante skudafstande (20-30 meter)
- Prøv også at skyde et skud på 35 meter for at se, hvordan patronen klarer sig, hvis du fejlvurderer skudafstanden.

Anbefalede stålhaglspatroner

I USA har man brugt stålhagl til jagt siden 1960'erne, og her er der lavet en række større undersøgelser af haglene og deres effekt. Oplysningerne i tabellen se side 253 bygger på dette amerikanske forsknings- og erfaringsmateriale, men tallene er tilpasset danske jagtformer.

Tabellen tager udgangspunkt i stålhaglspatroner, men den har også gyldighed for skovpatroner med alternativt haglmateriale.

8.41. Prøveskydning af haglbøssen med jagtammunition giver jægeren vigtig viden om, hvilken patron der virker bedst i våbnet.

ANBEFALEDE STÅLHAGLSPATRONER

Vildtart og jagtform	Kaliber	Typisk skudafstand	Mest effektive haglstørrelser	Haglladning i gram	Nødvendigt antal hagl i 75 cm prøveskive	Mest effektive trangboring
Gæs over lokkere	12	15-25 m	1-2	28-32	60-65	½ - ¾
Edderfuglejagt fra motorbåd	12	25-30 m	1-2	28-32	60-65	1/1
Aflivning af dykkere	12	20-30 m	4-6	28	175	1/1
Store ænder over lokkere eller på træk	12-16-20	15-30 m	2-6	21-32	80-90	Forbedret cylinder – ½
Små ænder over lokkere eller på træk	12-16-20	15-30 m	4-6	21-28	135-145	Forbedret cylinder – ½
Fasanjagt (klapjagt)	12-16-20	15-30 m	4-6	21-28	135-145	Forbedret cylinder – ½
Trampejagt (fasan/hare)	12-16-20	15-30 m	2-4	21-28	65-95	Forbedret cylinder – ½
Rævejagt/rådyrjagt	12	10-20 m	1-3	28-32	60-70	½ - ¾

8.42. Anbefalede stålhaglspatroner.

Skydning med riffel

For at levere et sikkert og præcist riffelskud skal man være opmærksom på både åndedræt og aftræk. Derudover skal man sørge for den bedst mulige støtte til både riffel og krop, så de naturlige rystelser bliver mindst

mulige. Derfor bør man altid medbringe en skydestok eller tage anlæg på et træ, en skydestige eller lignende.

Endelig skal man kende sin egen begrænsning som skytte og lade være med at skyde, hvis der er risiko for et dårligt skud.

8.43. Liggende skydestilling. For de fleste den mest stabile skydestilling. Den kan dog være ubehagelig for kraftige personer, og højt græs og anden bevoksning gør, at stillingen kun sjældent kan bruges.